

Thorsdagen den 16 Maj 1867.

Kammaren sammanträdde kl. $\frac{1}{4}$ 12 f. m.

Justerades två protokolls-utdrag för den 15 dennes.

Herr Grefven och Talmannen samt Kammaren afgick kl. nära 12 i procession till Storkyrkan, der riksdagspredikan hölls af Kongl. Hofpredikanten, Kyrkoherden, Doktor J. G. Lundberg. Efter slutad gudstjänst begaf sig Herr Grefven och Talmannen samt Kammaren likaledes i procession till Rikssalen, hvarest, sedan Herrar Talmän till Hans Maj:t Konungen framfört Kamrarnes underdåniga välönskningar samt riksdagsbeslutet blifvit uppläst af Chefen för Kongl. Civil-departementet, Herr Statsrådet Lagerstråle, Hans Maj:t Konungen med ett tal afslutade riksdagen och hemförlofvade Kamrarne.

Sedan Herr Grefven och Talmannen samt Kammarens Herrar ledamöter härefter återgått till samlingsalen och intagit sina platser; anmälte sig och yttrade:

Herr vice Talmannen: Jag får hemställa, att det tal, som Herr Grefven och Talmannen hållit inför Hans Maj:t Konungen å Rikssalen, måtte blifva uppläst, på det att det måtte blifva intaget i Kammarens protokoll för denna dag.

Sedan Kammaren, uppå gjord proposition, härtill lemnat bifall, uppläste Herr Grefven och Talmannen det ifrågavarande talet, hvilket lydte sålunda:

Stormächtigste, Allernådigste Konung!

Då Första Kammaren nu, vid riksdagens slut, inför Eders Kongl. Maj:t frambär uttrycken af djup vördnad och undersätlig tillgifvenhet, anhåller Kammaren, att Eders Kongl. Maj:t deruti ville se en oskrymtad försäkran om fastheten af de band, hvilka med trohet, kärlek och förtroende förena Sveriges folk med sin Konung, och hvilka i Svea land göra Konungamagt och Folkmagt till ett oskiljaktigt helt.

Den riksdag, som nu afslutas, den första efter antagandet af den nya Riksdags-ordningen, måste såsom sådan alltid vara af mer än vanligt hög betydelse. Att denna betydelse måtte blifva till ett älskadt fosterlands sanna väl, är för oss alla en liflig önskan, en eftersträfvad för-

hoppning. Det slutligt lyckliga resultatet tillhör framtiden att åstadkomma; denna Riksdags uppgift har varit, att göra en allvarligt god början. Så har den för riksdagens längd af grundlagen bestämda tid blifvit en sanning. En för ett fattigt land alltid önskvärd sparsamhet med Statens medel och det allmännas redan förut hårdt anlitade tillgångar har, vid bestämmandet af anslagen, varit afgörande; dock icke ensidigt. Då samhällets högre behof manat till uppoffringar har äfven denna maning gjort sin röst hörd; och betydliga anslag äro beviljade till arméens förseende med tidsenliga vapen. Den alltid viktiga, i vår tid än mer betydelsefulla frågan om försvarsverkets ordnande har utgjort ett framstående föremål för Riksdagens öfverläggningar, ehuru samma frågas invecklade, i så många riktningar ingripande beskaffenhet icke medgifvit, eller kunnat medgifva, dess omedelbara lösning. Hotande moln förmörka utsigten till Europas framtid, äfven för vårt land kunna de blifva ödesdigra. I alla skiften skall Svea folk dock alltid visa, att ärlig fred och sann aktning för allas rätt äro dess lösen, frihetens oberoende dess mål, och fäderneslandets ära dess vilkor.

Lifvad af sådana känslor, och med en från hjertat gående önskan om lycka och välsignelse för Konung och Konungahus, anhåller Första Kammaren underdånigst, att i Eders Kongl. Maj:ts nåd och ynnest städe få vara innesluten.

Herr Grefven och Talmannen yttrade:

Mine Herrar!

Då vi nu afsluta våra gemensamma arbeten, och innan Kammaren för sista gången under denna riksdag åtskiljes, tillåten mig, Mine Herrar! att till Eder frambära en sann och liflig tacksägelse för den vänskap, välvilja och förtroende, hvilka I, uti så rikligt mått, låtit komma mig till del, och hvaraf jag kunnat göra mig förtjent endast genom redliga afsigter och god vilja.

Ett nytt tidevarf i fäderneslandets historia har med denna riksdag tagit sin början. Det från fädren ärfda sättet för folkets deltagande i lagstiftning och beskattning har öfvergått i former, bildade enligt en ny tids fordringar på samfällida rättigheter. Denna förändring ligger icke på ytan, den intränger i statslifvets alla delar. Sjelfva förändringen är dock i och för sig icke ändamål, endast medel; målet var, är och förblifver detsamma: folkets förädling och lycka, fäderneslandets frihet och ära. Mätte vårt lands lagstiftning mer och mer befordra detta höga mål; mätte Gud bevara Konung och fädernesland.

Härefter framträdde Friherre Sprengtporten till Herr Grefven och Talmannen samt yttrade:

Herr Grefve och Talman!

En lyckligare förmedling mellan den förflutna och den nya tiden hade icke kunnat uppstå än, då åt Eder, Herr Grefve! som så värdigt

slutat den kedja af utmärkte män, som i århundraden fört landtmarskalksstafven, Konungen lemnade det dyrbara förtroendet, att, vid begynnelsen af ett nytt tidsskifte i Sveriges häfder, leda öfverläggningarne inom Riksdagens Första Kammare.

Hvad, som hade väntats af Herr Grefvens upplysta och oväldiga förmanskap, var väl bekant för de många här närvarande riksdagsmän, som bevistat de föregående riksmötena, och skulle snart blifva uppenbart för dem alla.

Det är sålunda med tänkesätt af odelad högaktning och tacksamhet för Herr Grefvens osparda omsorger i utöfningen af sitt ansvarsfulla kall, som Kammarens ledamöter, efter fulländade värf, till sin Talmän uttala ett afskedsord, som skulle kännas tungt att utsäga, så framt de icke egde förhoppningen att efter någon tid återfinna honom på en plats, der hans frånvaro skulle komma att djupt saknas.

Den välvilja, med hvilken Herr Grefven vid alla tillfällen omfattat Kammarens ledamöter, innebär en visshet, att Herr Grefven med nöje skall förvara ett minne af dem, och en sådan minnesruna hafva de nedlagt i ett fotografiskt album, som, enligt Kammarens uppdrag och å dess vägnar, jag nu har äran öfverlemna till Herr Grefven och Talmannen, på samma gång, som jag uttrycker allas vår lifliga önskan, att i dess vänskap och hägkomst alltid varda inneslutne.

Herr Grefven och Talmannen svarade:

Mine Herrar!

För den dyrbara gåfva, hvarmed Kammaren hedrat mig, dyrbarast genom det minne af vänskap den innesluter, anhåller jag att få aflägga en vördnadsfull tacksägelse. Om denna tacksägelse icke är rik på ord, är den dock desto upprigtigare, desto mer gående från djupet af mitt hjerta. Ännu en gång, en hjertlig tacksägelse, Mine Herrar!

Kammarens Herrar Ledamöter åtskiljdes kl. $\frac{3}{4}$ 3 e. m.

In fidem
O. Brakel.